

निवेदनः नि० हीनं सर्वमृत् परमेण बेदनं ज्ञानयस्य १२ स्वरुजातः स्वरुपेण आज्ञातः चूर्तिविलये सति आविर्भूतः १३ स्रगंधारः शोभनो गंधारदेशोद्भवः १४ महाधनुः पिनाकधनुः १५ गंधपाली गंधाः लेखाः
सूक्ष्माः प्रपंचवासनाः ताः घालयतीति गंधपाली सर्वप्राणिधीवासनामय इत्यर्थः स एव भगवान् ईश्वरः एकं नाम १६ उत्थानः सर्वकर्मणां तत्तिष्ठं त्यक्त्वा दिशस्थानः १७ ॥१२९॥ मंथनो विष्वविलोडनसमर्थो बहुलो नि
रवधिर्वीयुः महान्प्रलयानिल इत्येकं नाम त्रिपदं १८ सकलः पूर्णः १९ सर्वलोचनः सर्वद्रष्टा २० तलस्तालः करतलोत्थ एव तालवाद्यविशेषः २१ करोवस्थालोभोजनभ्राजनं तदस्यास्तीति करस्थाली २२ ऊर्ध्वमे
हननः श्रेष्ठो दृढशरीरश्चेत्यर्थः २३ महान् अत्युच्चः २४ ॥१३०॥ छत्रं २५ सच्छत्रः २६ विख्यातो लोकः प्राणिभृन्मात्रप्रसिद्धः प्रकाशः २७ सर्वश्रयः क्रमः सर्वस्य आश्रयः आधारभूतः क्रमः पादविशेषः त्रै
विक्रमेण रूपेण पादाक्रांतजगज्जगद्व्यर्थः २८ मुंडः मुंडितशिरः २९ अंत एव विरूपः विकटरूपः ३० विकृतः सर्वाविक्रिया प्राप्तः ३१ देही ३२ कुंडी ३३ विकुर्वणः करोतीति कुर्वविगतः कुर्वीयस्मान् विकुर्व
पाः कर्मप्राप्य इत्यर्थः समासांत आर्यः ३४ ॥३१॥ हर्यक्षः सिंहः ३५ ककुभः सर्वदिग्नपः ३६ वज्री ३७ ज्ञानजिह्वः ३८ सहस्रपात् सहस्रमूर्धा ३९ देवेंद्रः ४० सर्वदेवमयः ४१ गुरुः ४२ ॥१३२॥ सहस्रबाहुः
४३ सर्वांगः सर्वं अंगं ति प्राप्नोतीति सर्वांगः ४४ शरण्यः शरणाग्रसाधुः ४५ सर्वलोककृत् ४६ पवित्रं पावनं स्तीर्थीति रूपः ४७ त्रिककुर्भेत्रः त्रीणि ककुं दीव ककुं दिव्यस्थानानि बीजजाति कीलकानियस्यता

निवेदनस्वरुजातः स्रगंधारो महाधनुः ॥ गंधपाली च भगवानुत्थानः सर्वकर्मणां ४ ॥ २९ ॥ मंथनो बहुलो वायुः सकलः सर्वलोचनः ॥ तलस्तालः करस्थाली ऊर्ध्वमेहन
नो महान् ७ ॥ ३० ॥ छत्रं सच्छत्रो विख्यातो लोकः सर्वश्रयः क्रमः ॥ मुंडो विरूपो विकृतो देही कुंडी विकुर्वणः १० ॥ ३१ ॥ हर्यक्षः ककुभो वज्री ज्ञानजिह्वः सहस्रपा
त् ॥ सहस्रमूर्धा देवेंद्रः सर्वदेवमयोगुरुः ९ ॥ ३२ ॥ सहस्रबाहुः सर्वांगः शरण्यः सर्वलोककृत् ॥ पवित्रं त्रिककुर्भेत्रः कनिष्ठः कृष्णपिंगलः ८ ॥ ३३ ॥

दृशोमंत्रः ४८ कनिष्ठः अदितिपुत्राणां मध्ययः कनिष्ठो वामनरूपो विष्णुस्तद्वृ ५ ॥ ४९ कृष्णपिंगलः हरिहरमूर्तिः विष्णुर्नीरायणः कृष्ण इति कृष्णशब्दस्य हेतौ निधिभेदे कपोरुद्रपिंगलः कपिलेन्यवदिति नानार्थकोशात्
पिंगलशब्दस्य हरचप्रसिद्धदर्शनात् पुरुषं कृष्णपिंगलं हरिं नीललोहितेत्यादिश्रुतेरप्ययमर्थः नीलप्रीवो विलोहित इति लोहितपदेन रुद्रस्यापि ग्रहणान् यदितु नीललोहितत्वं रुद्रस्य पूर्वलोहितः पश्चानील इति
कालभेदेन वा कंठे नीलः सर्वांगे लोहित इति वा वा मांगे नीलो दक्षिणांगे लोहित इति देशभेदेन वा अवरकप्रकृत्यं शोभनीलस्तत्सर्ववर्तकपुरुषां शोभनील इति गुणभेदे भवागृह्यते तदा गुणवाचिनोऽशब्दो द्रव्याचिर्ब
तद्वत्त्वाच्च तदेकदेशाच्चित्तमिति विप्रकृष्टार्थकल्पना अस्माकं तु विलोहितकृष्णपदयोर्मुख्यद्वयेव शिवकेशववाचिर्बहुं तेन तस्यीययो नीलपिंगलपदयोरपि हरिहरवाचिर्बहुं यज्यते तथा च कृष्णपिंगलपदेन
नीललोहितपदेन वा हरिहरो ववग्राह्यो निर्णीतार्थकपदो न तस्य मभिव्याहारसामर्थ्यादनिर्णीतार्थकस्यापि पदस्यार्थो व्यवस्थापयिषुं शक्यते वित्युक्तमुक्तव्यामः यद्यपि पूर्ववाद्ये केष्वप्यर्थेषु कुशाकावाचलेबनेन न
किंचित्समाणमुन्नेतुं शक्यं तथापि क्रममार्गेण सिद्ध्यत्यर्थं च क्रूपासाधनायोगात् शिवविष्णुनाम्नामभ्यासप्रयोगदर्शनाच्च तयोरेकस्यैव बृहद्व्याप्तत्वादत्र द्रष्टव्यं व्याख्यानमिष्टं न चैवमिदं त्रिपदवत् द्विवचनेन
आत्मं तत्पुरुषादिपदे चिबकृष्णशब्दोपि पिंगलशब्देत्यर्थे नैव पदयोरन्वयोपपत्तौ भेदसूत्रकद्विषं मेनायोगात् हरिहरयोरेकस्य च प्रागेव प्रतिपादिता इति तद्वत् न तदयं संग्रहः ५० ॥ १३३ ॥